

**ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ
ΟΜΑΔΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε διευκρινήσεις για τα παρακάτω:

Εθνικές γαίες, Ούλεν, Πανελλήνιον, Προσωρινή κυβέρνηση της Κρήτης

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

ΘΕΜΑ Α2

Να γράψετε δίπλα σε κάθε γεγονός την ημερομηνία που αυτό αντιστοιχεί:

- 1.** Ο πρίγκηπας Γεώργιος ανέλαβε τα καθήκοντά του στην Κρήτη.
- 2.** Η κρητική βουλή άρχισε τις εργασίες της.
- 3.** Απόλυση του Βενιζέλου από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
- 4.** Κήρυξη της επανάστασης στο Θέρισο.
- 5.** Αυστηρό τελεσίγραφο των Μ.Δυνάμεων προς τους επαναστάτες του Θερίσου.
- 6.** Παραίτηση του πρίγκηπα Γεωργίου.
- 7.** Ο Αλ. Ζαίμης αναλαμβάνει τα καθήκοντά του στην Κρήτη.
- 8.** Το πρώτο ενωτικό ψήφισμα των Κρητών.
- 9.** Το κόμμα του Ελ.Βενιζέλου σχηματίζει κυβέρνηση στην Κρήτη.
- 10.** Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

ΘΕΜΑ Β1

Να αναφερθείτε στα οφέλη της Ελλάδας από τους Βαλκανικούς πολέμους, καθώς και στα προβλήματα που προέκυψαν από την ενσωμάτωση των νέων περιοχών στη χώρα.

ΜΟΝΑΔΕΣ 15

ΘΕΜΑ Β2

Πώς διαμορφώθηκε η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων βουλευτών και το εκλογικό σύστημα στην Ελλάδα κατά το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα;

ΜΟΝΑΔΕΣ 15

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση το παράθεμα που ακολουθεί και τις ιστορικές σας γνώσεις να καταγράψετε τις απόψεις του Αγγλικού κόμματος και του Α.Μαυροκορδάτου σχετικά με την εξωτερική πολιτική της χώρας.

ΜΟΝΑΔΕΣ 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο Μαυροκορδάτος διατύπωσε τις ιδέες του σε ένα πολύ σημαντικό υπόμνημα που συνέταξε το 1848, το οποίο αποτελεί αριστοτεχνικό κατηγορητήριο κατά του ακραίου αλυτρωτισμού * (*: αλυτρωτισμός = η ιδέα της απελευθέρωσης των υπόδουλων Ελλήνων, η Μεγάλη Ιδέα*) και πειστική παρουσίαση των μετριοπαθών θέσεων. Πρώτα διακήρυσσε την αντίθεσή τους προς τις σποραδικές συντοριακές επιθέσεις και τις μυστικές εταιρείες, που κατά τη γνώμη του τορπίλιζαν τον φαινομενικό τους στόχο. Τις θεωρούσε παράτολμες ενέργειες εγωκεντρικών ή παραπλανημένων ανθρώπων, που έπρεπε να κατασταλούν. Απαριθμούσε κατόπιν τα λάθη των προγενεστέρων ελληνικών κυβερνήσεων. [...] Το ελληνικό κράτος δεν είχε δώσει στους Έλληνες της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας καμία απτή απόδειξη ότι η ελληνική διακυβέρνηση ήταν έστω και ελάχιστα πιο φωτισμένη από την

τουρκική, ούτε είχε δείξει στην Ευρώπη ότι η ελληνική ηγεμονία θα έφερνε πολιτική σταθερότητα στην Εγγύς Ανατολή. Στο μεταξύ, η Οθωμανική Αυτοκρατορία είχε θεσπίσει εσωτερικές μεταρρυθμίσεις που είχαν αποκαταστήσει την τουρκική αυτοπεποίθηση και είχαν πείσει την Ευρώπη ότι η κατάρρευση δεν επέκειτο άμεσα. Το πρόγραμμα του Μαυροκορδάτου ήταν στην πραγματικότητα πρόγραμμα εσωτερικής ανάπτυξης, εμπορίου, επικοινωνιών και παιδείας, παρόλο που παρουσιαζόταν επιδέξια ως συγκαλυμμένη προετοιμασία για πόλεμο. Δίνοντας έμφαση στην αύξηση του εμπορίου, στην ανάπτυξη της εμπορικής ναυτιλίας και στη διακίνηση της πυρίτιδας από εμπόρους, και αποφεύγοντας οποιαδήποτε αναφορά στους άτακτους οπλαρχηγούς, ενώ επέμενε στην ανάγκη ενός νέου σώματος πυροβολικού, το πρόγραμμα αυτό έμμεσα συνιστούσε τη μετάθεση της ευθύνης του αλυτρωτισμού από την παλιά στρατιωτική τάξη στην αστική, και έτσι προωθούσε έμμεσα τα οικονομικά συμφέροντα της τελευταίας ομάδας. [...] Με λίγα λόγια, η πολιτική του Μαυροκορδάτου απαιτούσε την ηγεσία ικανών γραφειοκρατών και ισχυρών εμπόρων, ενώ σύμφωνα με τις απαιτήσεις του αντίθετου προσανατολισμού τη διεύθυνση της υπόθεσης του αλυτρωτισμού θα την αναλάμβανε η παραδοσιακή τάξη των στρατιωτικών.

Petrooulos Antony John, *Πολιτική και συγκρότηση κράτους στο ελληνικό βασίλειο (1833-1843)*, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα, 1997

ΘΕΜΑ Δ1

Αντλώντας στοιχεία από τα παρακάτω παραθέματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα: **α.** Ποια ήταν τα αίτια της διάστασης απόψεων μεταξύ Ελευθερίου Βενιζέλου και του Πρίγκιπα Γεωργίου στη διαχείριση του εθνικού ζητήματος της Κρήτης (μονάδες 20) **β.** Ποια μορφή έλαβε η διάσταση αυτή; (μονάδες 5)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Η αδυναμία του πρίγκιπα Γεωργίου να ικανοποιήσει τις ζωηρές εθνικές προσδοκίες των Κρητών ήταν αναπόφευκτο να συνυφανθεί με την εκδήλωση σοβαρών αντιδράσεων

στο εσωτερικό της Μεγαλονήσου. Η ένταση όμως των αντιπολιτευτικών πιέσεων ήταν άμεσα, κυρίως, συναρτημένη με την ιδιόμορφη εξέλιξη της πολιτικής κρίσης που εκδηλώθηκε το Μάρτιο του 1901 με την απόλυση του συμβούλου επί της Δικαιοσύνης, Ελευθερίου Βενιζέλου, υποστηρικτή ενός καθεστώτος ολοκληρωμένης αυτονομίας, ικανής να οδηγήσει ταχύτερα και ασφαλέστερα στην ενωτική λύση. Φορέας δυναμικών αντιλήψεων στο πεδίο των διπλωματικών χειρισμών, ο φιλελεύθερος ηγέτης είχε εμπιστευτικά εισηγηθεί τις απόψεις του στον ύπατο αρμοστή ήδη, το καλοκαίρι του 1900: η άμεση επίτευξη της ενώσεως ήταν αδύνατη, η παράταση, όμως, του καθεστώτος της αρμοστείας ανέστελλε την εφαρμογή των μέτρων που θα επέτρεπαν τη βαθμιαία απαλλαγή από τα δεσμά της διεθνούς εξαρτήσεως, επέβαλλε την υποταγή της Μεγαλονήσου στις αποφάσεις των Μεγάλων Δυνάμεων και την καθιστούσε έρμαιο των αντικρουόμενων συμφερόντων τους [...] Παρά την άμεση κατηγορηματική αντίδραση του πρίγκιπα, ο Βενιζέλος επανέφερε τις προτάσεις του στο ηγεμονικό συμβούλιο, στις 7 Μαρτίου 1901, όταν οι Προσάτριες Δυνάμεις, σε απάντηση των ενωτικών προτάσεων του ύπατου αρμοστή, είχαν παρεμβάλει στην άρνησή τους τη φράση ότι θα εξέταζαν με ευμένεια κάθε πρόταση «η οποία θα υπεβάλλετο επί τω σκοπώ της βελτιώσεως της καταστάσεως της νήσου». Η εισηγήση όμως προσέκρουσε στην παγερή αμηχανία των μελών του ηγεμονικού συμβουλίου και, τελικά, στη βίαιη αντίδραση του πρίγκιπα.

Κωνσταντίνος Σβολόπουλος, *Η Ελληνική Εξωτερική Πολιτική 1900-1945*, 2002, 9η Έκδοση, Εστία, τ. Α', σ. 30-32.

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμία άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μολύβι μόνο για σχέδια, διαγράμματα και πίνακες.
5. Να μη χρησιμοποιήσετε χαρτί μιλιμετρέ.
6. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
7. Διάρκεια εξέτασης: Τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: Μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΕΩΡΓΕΛΗΣ (ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ)